

Sygn. akt I KK 382/22

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **W. K.**

skazanego za czyn z art. 157 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 listopada 2022 r.,

w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1 marca 2022 r., sygn. akt IV Ka 34/22, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Lesznie z dnia 22 października 2021 r., sygn. akt II K 955/19,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego W.K. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lesznie z dnia 22 października 2021 r., sygn. akt II K 955/19, W. K. został uznany za winnego czynu z art. 157 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 2 (pkt 1), a także orzeczono nawiązkę na rzecz pokrzywdzonej M. K. (pkt 2), oraz czynu z art. 157 § 2 k.k., za który wymierzono mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł (pkt 3). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie zaliczenia okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie na poczet kary grzywny (pkt 4) oraz kosztów procesu (pkt 5).

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca W. K. Zaskarżył go w całości i zarzucił:

„• nieważność postępowania, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.;
alternatywnie, w razie braku nieważności postępowania wskazanej powyżej
• obrazę przepisów postępowania, tj. art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 45 Konstytucji RP i art. 41 k.p.k., która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegającą na wydaniu zaskarżonego wyroku przez sąd, który ze względu na sposób wyłonienia nie spełniał warunku niezależności i bezstronności”.

Niezależnie od powyższego w apelacji zawarto ponadto zarzuty obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k.; art. 170 § 1 pkt 2, 3, 5 i 6 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1(a) i § 2 k.p.k., art. 207 k.p.k. i art. 211 k.p.k.; art. 170 § 1 pkt 2, 3, 5 i 6 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uniewinnienie W. K. od obu zarzucanych mu czynów i zasądzenie od oskarżycielki posiłkowej zwrotu kosztów procesu w I i II instancji, w tym kosztów obrony, według norm prawem przepisanych, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pisemnej odpowiedzi na apelację obrońcy oskarżonego, pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniósł o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1 marca 2022 r., sygn. akt IV Ka 34/22, wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy.

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zaskarżył go w całości i zarzucił „obrazę przepisów prawa procesowego - bezwzględna podstawa uchylenia orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.), o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 45 Konstytucji RP i art. 41 k.p.k., która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegającą na wydaniu wyroku w I instancji przez Sąd, który ze względu na sposób wyłonienia nie spełniał warunku niezależności i bezstronności”. Skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy tuż sądowi do jej ponownego rozpoznania i merytorycznego rozstrzygnięcia”. W kasacji zawarto także wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nią wyroku.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Poznaniu wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W kasacji zawarto wprost zarzut wskazujący na uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, które miało mieć miejsce w postępowaniu przed Sądem I instancji. Co do istoty tożsamy zarzut, z praktycznie dosłownie taką samą argumentacją, został zawarty już w apelacji obrońcy skazanego. Sąd odwoławczy trafnie uznał, że w niniejszej sprawie nie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (błędnie nazwana przez autora apelacji, nieprzewidzianą w przepisach Kodeksu postępowania karnego, nieważnością postępowania). Poświęcił temu wystarczająco obszerny i trafny wywód (pkt 3.1. formularza uzasadnienia wyroku), odwołując się w nim do stanowisk wynikających z orzecznictwa krajowego i międzynarodowego. Nie ma zatem potrzeby, aby powielać tę samą argumentację w uzasadnieniu postanowienia o oddaleniu kasacji.

Rację ma obrońca wskazując, że procedura nominacyjna na urząd sędziego może mieć wpływ na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stwierdził to Sąd Najwyższy w uchwale połączonych trzech Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (później także m.in. w uchwale z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). W tym ostatnim orzeczeniu ponownie Sąd Najwyższy podkreślił, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1. Sąd Najwyższy stwierdził, że najistotniejszym skutkiem dopuszczenia do funkcjonowania, w przestrzeni obejmującej swoim zasięgiem proces nominacyjny sędziego, organu powołanego w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, jest obalenie funkcjonującego dotąd *in gremio* i *a priori* domniemania niezawisłości i bezstronności tak powołanego sędziego. Nie istnieje

ono już w stosunku do kandydatów, którzy przystąpili do konkursów sędziowskich po dniu 17 stycznia 2018 r. Nie oznacza to samo w sobie stwierdzenia ich stronniczości, lecz nie ma wobec opisanego wyżej „skażenia” procesu nominacyjnego, możliwości prostego odwołania się do tego domniemania.

Co jednak kluczowe w niniejszej sprawie, powyższa konstatacja nie powoduje, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po dniu 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Sąd Najwyższy konsekwentnie stoi na stanowisku, że wskazana bezwzględna przyczyna odwoławcza zachodzi wyłącznie wtedy, jeżeli wadliwość procesu nominacyjnego prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności. Nie może być tu zatem mowy o jakimkolwiek automatyzmie, lecz wymagana jest wnikliwa analiza osoby sędziego w kontekście procesu nominacyjnego oraz jego postawy w toku postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2022 r., III KS 26/21; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2022 r., I KK 68/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2022 r., II KK 198/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2022 r., II KK 172/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2022 r., V KK 171/22). Okoliczności mogące mieć wpływ na ustalenie niespełnienia przez sąd orzekający z udziałem sędziego powołanego w ww. procedurze, w związku z jego procesem nominacyjnym, minimalnego standardu niezawisłości i bezstronności, muszą zostać wykazane za pomocą konkretnych faktów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2022 r., III KK 404/21).

W sprawie oskarżonego W.K. w postępowaniu pierwszoinstancyjnym orzekał sędzia K. W., który został powołany na stanowisko Sędziego Sądu Rejonowego w L. postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 września 2019 r., nr [...] o powołaniu do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego (M.P. 2020, poz. 18). Przedmiotowe powołanie na urząd sędziego było poprzedzone wydaniem uchwały nr [...] z dnia 23 lipca 2019 r. przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną w trybie określonym przepisami wspomnianej ustawy z dnia 8

grudnia 2017 r. Jak zostało wskazane powyżej, sam ten fakt nie jest wystarczający do uznania, że w sprawie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W tej sprawie ani oskarżony, ani jego obrońca w toku postępowania przed Sądem I instancji nie kwestionowali prawidłowości składu orzekającego tego Sądu, nie sygnalizowali wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości wylosowanego sędziego, ani nie podejmowali inicjatywy mającej na celu wyłączenie sędziego, pomimo aktywnego udziału w procesie. Taka postawa strony postępowania stanowi istotną okoliczność, wskazującą na to, że nawet przy przyjęciu wadliwości w procedurze nominacyjnej danego sędziego, jego udział w składzie orzekającym nie powoduje konieczności uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Ponadto w uzasadnieniu kasacji obrońca nie przedstawił żadnych okoliczności, z których miałyby wynikać, że udział SSR K. W. w tej sprawie powodował, że Sąd Rejonowy nie spełniał standardu Sądu niezawisłego i bezstronnego. Obrońca ograniczył się wyłącznie do ogólnego odwołania się do faktu, że SSR K. W. został powołany na urząd sędziego w procedurze, w której brała udział Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ukształtowanym przepisami wspomnianej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., oraz przywołania stanowisk orzeczniczych zawartych w uchwale połączonych trzech Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20; wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. (połączone sprawy: C-585/18, C-624/18 i C-625/18); wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18. Odwołanie do tych stanowisk skwitował stwierdzeniem, iż „dalszy komentarz w tym zakresie jest zatem zbyteczny”. Taka kasacja nie mogła okazać się skuteczna.

Zawarte w postanowieniu rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Z uwagi na oddalenie kasacji w trybie art. 535 § 3 k.p.k. bezprzedmiotowe było rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nią wyroku.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

